

Сутра ће се навршити 17 година од напада на путнички воз у Грделичкој клисури, када је авион НАТО током агресије на СР Југославију 1999. године гађао ракетама воз док је прелазио преко железничког моста на Јужној Морави усмртивши до сада још неутврђен број људи.

Пронађено је девет целих лешева и четири дела људског тела. Теже и лакше рањено је најмање 16 путника, а многи се воде као нестали.

Напад се догодио око 11.40 часова и воз су погодила два пројектила, при чему је први одвојио локомотиву и први вагон од остатка композиције, док је други пројектил, испаљен нешто касније, уништио трећи вагон, а четврти, услед високе температуре, остао залепљен за шине.

Убиство цивила изазвало је контроверзне реакције у свету, а тадашњи главнокомандујући НАТО Весли Кларк је, правдајући напад, тврдио да се воз кретао превише брзо, тако да је пројектил, који је требало да уништи мост, али не и воз, није могао да се откаже.

Кларк је тврдио да је прва ракета испаљена са велике удаљености од циља због чега пилот није био у могућности да визуелно препозна воз.

Он је други погодак описао као неопрезан инцидент, и истакао да је пилот, схватајући да је воз погођен али верујући да може још да заврши мисију, јер је наводно воз био сишао са моста, испалио у пролазу и другу ракету.

Тврдећи да је пилот имао мање од секунде да реагује, НАТО је приказао видео-снимак начињен камером на авиону.

Међутим, њемачки дневник "Франкфуртер рундшау" извршио је вештачење снимка и у јануару 2000. године објавио чланак у којем је доказао да је видео-снимак, који је НАТО приказао на конференцији за новинаре, био убрзан, стварајући тако погрешан утисак брзине воза.

Немачки лист доказао је да је видео-снимак који је НАТО представио јавности, био убрзан 4,7 пута, како би пружио доказ за своју тврдњу да је приликом бомбардовања дошло до "неизбјежне несреће" и да је пилот, који је испалио прво један, па онда други пројектил, имао мање од једне секунде на располагању да реагује.

Истраживање листа, показало је да је пилот имао 40 секунди, односно довољно времена да реагује, да је путнички воз могао бити уочен, а нови напад избегнут.

Тачан број погинулих у међународном возу, који је из Београда саобраћао за Солун, никада није утврђен, али сви погинули били су цивили, а међу њима било је и деце.

Двојица машиновођа Бобан Костић и Горан Микић испричали су да је воз из нишке станице 12. априла 1999. године кренуо са 15 минута закашњења, а нико, у то ратно време, није проверавао колико је путника у вагонима.

Касно поподне тог дана из лесковачке болнице је јављено да је примљено 16 теже и лакше рањених путника. Међу погинулима су били и тек венчани Ана Бјелетић и Иван Марковић, истраживачи у области хемије.

Авиони НАТО испалили су у том инциденту укупно четири ракете, од којих су две пале на суседни друмски мост. Иако је циљ напада на железнички мост био да се он сруши, то се није догодило. Само су страдали људи.

СР Југословија је напад описала као злочин, а хуманитарне организације, међу којима и "Амнести интернешенел", критиковале су панад и сматрале да је требало да се заустави када је воз био погођен, и да је друга бомба прекршила принцип пропорционалности, али за овај злочин нико никада није кажњен.

(Срна)